

Anvisningar om och exempel på beräkningen av den lokala justeringspotten 1.1.2019 enligt AKTA (cirkulär 8/2018 bilaga 1. Underteckningsprotokoll)

Lokal justeringspott

Lokal justeringspott AKTA 1.1.2019 (cirkulär 8/2018 bilaga 1. Underteckningsprotokoll)

Den lokala justeringspotten är 1,2 procent av lönesumman inom det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet (AKTA). I i underteckningsprotokollet till AKTA finns det bestämmelser om fördelningen av den lokala justeringspotten och förhandlingarna om potten.

Lönesumma som utgör grunden för den lokala justeringspotten

Den lokala justeringspotten beräknas på lönesumman under en så normal månad som möjligt (t.ex. november 2018) för kommunens eller kommunalförbundets anställda som omfattas av AKTA.

Lönesumman får inte innehålla samma löneposter flera gånger eller från flera perioder (exempelvis löneposter som betalats retroaktivt).

Till lönesumman räknas samtliga löner inklusive arbetstidsersättningar som betalats till dem som omfattas av den lokala justeringspotten, med undantag för semesterpenningar, semesterersättningar, eventuella resultatbonusar och poster som inte hör till en normal månad. Till lönesumman räknas också lönerna för vikarier och andra visstidsanställda, deltidsanställda, arbetsgivarens representanter och andra som står utanför lönesättningen.

Återverkningar på automatiska och icke automatiska tillägg

Automatiska, dvs. procentuella lönetillägg, höjs i samma proportion som den uppgiftsrelaterade lönen eller den ordinarie lönen. Till exempel är arbetserfarenhetstillägget 3 % eller 8 % av den uppgiftsrelaterade lönen och grunden för beräkningen av timpriset för arbetstidsersättningar är den ordinarie lönen.

När den uppgiftsrelaterade lönen/den ordinarie lönen höjs, ändras inte de icke automatiska tilläggen, dvs. tillägg angivna i euro (t.ex. årstillägg och naturaförmåner).

Återverkningseffekterna bör beaktas i kostnadsberäkningarna, så att den överenskomna kostnadseffekten inte över- eller underskrids

Den lokala justeringspottens kostnadseffekt

Kostnadseffekten av den lokala justeringspotten ska bli 1,2 % av lönesumman inom AKTA. Den arbetsgivare som vill kan höja lönerna mer än så.

Hur mycket den lokala justeringspotten höjer lönerna på individnivå har inte avtalats på central nivå.

Det finns bara ett rätt slutresultat och det är den avtalade kostnadseffekten på lönesumman. Rätt resultat kan ändå nås genom flera beräkningssätt. Storleken på justeringspotten kan beräknas till exempel på de ordinarie lönerna eller totallönerna. Höjningarnas återverkningar på de automatiska och icke automatiska tilläggen bör beaktas oberoende av beräkningssätt. Dessa återverkningar bör tas med i beräkningen av justeringspottens kostnadseffekt på lönesumman.

Det är inte att rekommendera att justeringspotten beräknas på de uppgiftsrelaterade lönerna om potten också används för individuella tillägg.

Arbetsgivaren svarar för kostnadsberäkningen och verkar under tjänsteansvar.

Exempel på beräkning av den lokala justeringspotten

Om den lokala justeringspotten beräknas som 1,2 % av totallönerna eller summan av de ordinarie lönerna, kan beloppet inte som sådant överföras till de uppgiftsrelaterade lönerna eller de individuella tilläggen. I så fall beaktas inte höjningarnas effekt på arbetserfarenhetstilläggen, arbetstidsersättningarna och andra s.k. automatiska tillägg, dvs. procentuella tillägg, och den totala kostnadseffekten överskrider.

Nedan ges exempel på hur lönehöjningarna beräknas korrekt (exempel 1 och 2) och fel (exempel 3 och 4) samt höjningarnas kostnadseffekt.

För enkelhetens skull har höjningarna i exemplen gjorts i en enda persons lön. I praktiken kan storleken på och fördelningen av höjningarna på exempelvis uppgiftsrelaterade löner och individuella tillägg variera mellan olika personer.

I exempel 1 och 3 används den lokala justeringspotten för höjning av den uppgiftsrelaterade lönen och i exempel 2 och 4 för höjning av det individuella tillägget.

Rätt beräkningssätt

Exempel 1: Den lokala justeringspotten på 1,2 % beräknas på lönesumman av totallönerna för november 2018. Justeringspottens storlek blir 32,69 € ($2\,724 \times 1,2/100 = 32,69$ €). Den lokala justeringspotten används för höjning av den uppgiftsrelaterade lönen. Den uppgiftsrelaterade lönen kan dock höjas endast med 28,60 € ($((2\,300/(2\,300 + 184)) \times (2\,574/2\,724) \times 32,69 = 28,60$ €), för att kostnadseffekten inte ska överskridas. I formeln har återverkningseffekten av arbetserfarenhetstillägget $2\,300/(2\,300 + 184)$ och av arbetstidstilläggen $2\,574/2\,724$ ($2\,574 + 150 = 2\,724$) beräknats och multiplicerats med justeringspottens belopp, dvs. 32,69 euro. I detta exempel är bara arbetserfarenhetstillägget och arbetstidstilläggen automatiska tillägg. Eventuella andra automatiska tillägg bör beaktas på samma sätt. **I exemplet har höjningens återverkan på arbetserfarenhetstillägget och arbetstidsersättningarna beaktats. Det individuella tillägget och årstillägget höjs inte. Totallönen stiger med jämnt 1,2 %, dvs. 32,69 euro.**

	Lön, €/mån.			
	30.11.2018	1.1.2019	Höjning, %	
Uppgiftsrelaterad lön	2 300	2 328,60	1,24	(+ 28,60 €)
Arbetserfarenhetstillägg 8 %	184	186,29	1,24	(autom. tillägg, höjs såsom uppg.rel.lön)
Individuellt tillägg	50	50	0,00	(ingen avtalad förhöjning)
Årstillägg	40	40	0,00	(icke automatiskt tillägg, höjs inte)
Ordinarie lön	2 574	2 604,89	1,20	

Arbetstidstillägg/övertidsersättningar	150	151,8	1,20	(autom. tillägg, höjs såsom ordinarie lön)
Totallön	2 724	2 756,69	1,20	Kostnadseffekten är 1,2 % av lönesumman, dvs. 32,69,€

Exempel 2: Den lokala justeringspotten på 1,2 % beräknas på lönesumman av totallönerna för november 2018. Justeringspottens storlek blir 32,69 € ($2\,724 \times 1,2/100 = 32,69$ €). Den lokala justeringspotten används för höjning av det individuella tillägget. Det individuella tillägget kan ändå höjas endast med 30,89 € ($(2\,574/2\,724) \times 32,69 = 30,89$ €), för att kostnadseffekten inte ska överskridas.

I exemplet har höjningens återverkan på arbetstidsersättningarna beaktats. Arbetserfarenhetstillägget och årstillägget höjs inte. Totallönen stiger med jämnt 1,2 %, dvs. 32,69 euro.

	Lön, €/mån		Höjning, %	
	30.11.2018	1.1.2019		
Uppgiftsrelaterad lön	2 300	2 300	0,00	(ingen höjning)
Arbetserfarenhetstillägg 8 %	184	184	0,00	(automatiskt tillägg, höjs inte eftersom den uppgiftsrelaterade lönen inte höjs)
Individuellt tillägg	50	80,89	61,78	(+ 30,89 €)
Årstillägg	40	40	0,00	(icke automatiskt tillägg, höjs inte)
Ordinarie lön	2 574	2 604,89	1,20	
Arbetstidstillägg/övertidsersättningar	150	151,80	1,20	(autom. tillägg, höjs såsom ordinarie lön)
Totallön	2 724	2 756,69	1,20	Kostnadseffekten är 1,2 % av lönesumman, dvs. 32,69,€

Fel beräkningssätt

Exempel 3: Den lokala justeringspotten på 1,2 % beräknas på lönesumman av totallönerna för november 2018. Storleken på justeringspotten blir 32,69 € ($2\,724 \text{ €} \times 1,2/100 = 32,69$ €) och den uppgiftsrelaterade lönen höjs med detta belopp. **I exemplet har inte höjningarnas återverkan på arbetserfarenhetstillägget och arbetstidsersättningarna beaktats. Den totala kostnadseffekten överskrider i exemplet med 0,17 procentenheter, dvs. 4,67 euro.**

	Lön, €/mån.		Höjning, %	
	30.11.2018	1.1.2019		
Uppgiftsrelaterad lön	2 300	2 333	1,42	(+32,69 €)
Arbetserfarenhetstillägg 8 %	184	187	1,42	(autom. tillägg, höjs såsom uppg.rel.lön)
Individuellt tillägg	50	50	0,00	(höjs inte)
Årstillägg	40	40	0,00	(icke automatiskt tillägg, höjs inte)
Ordinarie lön	2 574	2 609,31	1,37	
Arbetstidstillägg/övertidsersättningar	150	152,06	1,37	(autom. tillägg, höjs såsom ordinarie lön)
Totallön	2 724	2 761,36	1,37	kostnadseffekt 1,37, dvs. 37,36 € överskridning med 0,17 procentenheter, dvs. 4,67 €

Exempel 4: Den lokala justeringspotten på 1,2 % beräknas på lönesumman av totallönerna för november 2018. Storleken på justeringspotten blir 32,69 € (2 724 € x 1,2/100 = 32,69 €) och det individuella tillägget höjs med detta belopp. **I exemplet har inte höjningarnas återverkan på arbetstidsersättningarna beaktats. Den totala kostnadseffekten överskrider i exemplet med 0,07 procentenheter, dvs. 1,91 euro.**

	Lön, €/mån.		Höjning, %	
	30.11.2018	1.1.2019		
Uppgiftsrelaterad lön	2 300	2 300	0,00	(ingen höjning)
Arbetserfarenhetstillägg 8 %	184	184	0,00	(autom. tillägg, höjs såsom uppg.rel.lön)
Individuellt tillägg	50	82,69	65,38	(+ 32,69 €)
Årstillägg	40	40	0,00	(icke automatiskt tillägg, höjs inte)
Ordinarie lön	2 574	2 606,69	1,27	
Arbetsstidstillägg/övertidsersättningar	150	151,91	1,27	(autom. tillägg, höjs såsom ordinarie lön)
Totallön	2 724	2 758,60	1,27	kostnadseffekt 1,27, dvs. 34,60 € överskridning med 0,07 % procentenheter, dvs. 1,91 €

Dokumentera avgörandena

Avgörandena om de lokala justeringspottarna bör dokumenteras. När man dokumenterar grunderna för pottarna och hur de används och fördelas blir det lättare att driva en konsekvent personalpolitik och följa upp lönesystemet.